

Dopisi.

Ornigovo gospodarstvo. — a. Veliko je dosegel Ornig za ptujsko občino, še več je dosegel za svoj žep. Občina v celoti je imela malo dobička od Ornigovih naprav, Ornig sam in njegovi ožji prijatelji pa so obogateli. Glavni znaki Ornigovega delovanja so bili: Slavohlepnost, dobičkaželjnost in svojeglavost. Slavohlepnost. Pri vseh zgradbah: v mestni hiši, v gimnaziji, v dijaškem domu v bivši dekliški šoli, sedanji Mladiki so značilne mramorne plošče, na katerih se v zlatih črkah blišči njegovo ime. Prospekti dijaškega in dekliškega doma se začnejo s slavospevom na župana in častnega meščana Orniga kot ustvaritelja teh zavodov. Pri uličnih imenih velja sedaj načelo, da se razen po vladarjih ne imenujejo po možeh, ki še živijo. Ornigu ni zadostoval „Ornigkai“, moral je dobiti še „Orniggasse.“ Vsi Ptujčani so to Ornigovo slabost prav dobro poznali, nekateri so si kovali dobiček iz nje, drugi so se mu posmehovali. Neki ugleden Nемеc je hudomušno konstatiral, da bi Ptuj že imel tudi kanalizacijo, ako bi se ta naprava videla če mogoče iz celega Ptujkega polja. Dobičkaželjnost. Seznam ptujskih hiš iz l. 1910 izkazuje 9 hiš, ki so bile last Ornigove rodbine, 3 obrtniške koncesije so bile v posesti te rodbine. Dijaški in dekliški dom sta bila dobra odjemalca Ornigova. Zato se pri raznih napravah ni gledalo toliko na solidnost, od česar bi občina imela trajno korist, ampak delalo se je površno za trenutni uspeh. Gimnazijsko poslopje lahko služi za vzgled, kakršno ne sme biti šolsko poslopje; hodniki so ozki in temni, prostori za zbirke in knjižnice so nedostatni, profesorska govorilnica je odrezan konec hodnika, istotako prirodopisni kabinet in učiteljska zbornica. V govorilnici je nakopičena podporna knjižnica in dijaška knjižnica, v zbornici učiteljska knjižnica, katerih vsaka bi morala imeti svoje prostore. Še hujše je skrupovalo dijaški dom. Dekliški dom je na videz impozantna stavba; kdor pa pogleda v podzemeljske in podstrešne prostore, se mora zgražati: v podzemeljski likalnici so vsi likalniki zrjaveli do nerabnosti, kopalnica in bolnišnica za gojenke sta umeščeni tako, da naravnost škodujeta zdravju. Pa so bili strokovnjaki, ki so opozarjali na razne nedostatke, toda Ornigova svojeglavost ni dopuščala ugovora. Kdor ni slepo pel slave Ornigu in njegovim napravam, ta je bil nemogoč v Ptuj in godilo se je vse le po Ornigovi volji. Sokrivi so pač tudi njegovi pomagači, ki so ali iz dobičkaželjnosti ali iz političnih ozirov brezpogojno podpirali Ornigov režim. Ti bodo zdaj skupno z nedolžnimi morali nositi posledice Ornigovega mestnega gospodarstva, ako niso kakor on pravočasno odnesli pet.

Iz seje mestnega sosveta dne 8. in 9. julija 1919. Dnevni red: 1. Rešitev vprašanja mestnih nameščencev. 2. Glasbena šola in kino. 3. Disciplinarna zadeva Centrih. Mestni nameščenci se nastavijo začasno s četrletno obojestransko odpovedjo, plača se nakaže dosedanjim zopet sprejetim dosedanja, novim pa po posebni pogodbi. Imena se objavijo, ko bodo dostavljeni dekreti in bodo imenovani izjavili, da sprejmejo. Ako ima občinstvo upravičene pritožbe proti kateremu nameščencu, naj jih javi mestnemu uradu. Službi otroških vrtnaric se zopet razpišeta. Z odpustom dosedanjih uslužbencev je rešena tudi tretja točka dnevnega reda. Glede glasbene šole se še vrše pogajanja z „Musikvereinom.“ Kino se začasno zapre zaradi pomanjkanja premoga. Pri slučajnostih se izvoli odbor (kuratorij) za Mladiko in Dijaški dom, predsednik Vajda, ter gospodarski odsek za določitev cen, predsednik Rože. Sklene se razpis nadzorovalnega osebja za Mladiko in Dijaški dom.

Obisk iz Češkega. Naš rojak prof. Jos. Skrbinšek je prišel v domovino, da si ogleda Ptuj v slovenski obleki. Potoval je iz Prage skozi Češko in Nemško-Avstrijo, ter nas bla-

Resolucija radi carine.
 Resolucija glede uvoza in izvoza.
 Resolucija glede prometa.
 Resolucija proti Židom.
 Resolucija glede agrarne reforme.
 Resolucija glede uradniških nlač.
 Resolucija glede obrtnega stanu.
 Resolucija glede sestanka avtonomnih mest.
 Resolucija proti konfidentom.
 Resolucija proti korupciji.
 Resolucija proti jesenski rekviziciji.
 Resolucija proti pogodbi z mlinskimi veleindustriji.
 Resolucija glede železnice.
 Resolucija glede vseučilišča.
 Resolucija glede učiteljsišča.
 Resolucija glede strokovnih šol.
 Resolucija glede vzgoje mladine.
 Resolucija glede krajnih šolskih svetov.
 Resolucija glede zveze nepolitičnih društev
 Resolucija glede občinskih volitev.
 Resolucija glede strankarskega boja.
 Zaupnica članom vlade JDS in narodnim zastopnikom.

Gospodarstvo.

Naše gospodarske razmere kričijo po izboljšanju. Cena živini pada, a pri mesarjih se nič ne pozna. Cena zrna pada, pšenica se dobi že po 2 K, moka pa še vedno stane 5—7 K. Cene za sladkor, obleko in industrijske izdelke neprestano rastejo. Pod temi razmerami trpi le kmet, delavec in uradnik, ki so stebri družbe in države. Skrajni čas je, da vlada poseže z železno roko med izkoriščevalce ljudstva. Pogodba prehranjevalnega ministrstva z mlinarji se mora razveljaviti. Ministrstvo za prehrano je poklicano, da štiti malega človeka, ne pa podpira navijalce cen! V Nemški Avstriji vlada pomanjkanje živil in vendar je tam kruh cenejši nego pri nas, kjer imamo dovolj živil. Priporočamo mestnemu uradu in vladi, da revidira cene kruha in mesa. Mlinarji, peki, mesarji ne bodo sami od sebe šli s cenami dol. Naše poslance pa pozivljamo, da store svojo dolžnost.

Pododsek komisije za stvarno demobilizacijo v Ptuj naznanja, da ima iz nekdanjih vojaških zalog večje število starih sodov na razpolago. Sodi imajo vsebino od 30 do 3000 l, največ je takih od 80—1501. Oddajali se bodo direktno uporabnikom; prekupci so izključeni, kdor si želi nabaviti sode, naj to javi potom občinskega urada ali potom pristojne kmetijske podružnice okrajnemu glavarstvu v Ptuj. Nakaznice se bodo strankam razpošiljale potom občinskega urada.

Državna posredovalnica za delo podružnica za Ptuj in okolico. V tednu od 13. do 19. julija 1919 je iskalo delo 100 možkih in 74 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 44. Od 1. januarja do 19. julija 1919 je iskalo dela 456 delavnih moči. Delodajalci so iskali 417 delavcev in delavk. Posredovanj se je izvršilo v tem času 192. Delo iščejo: 1 oskrbnik, vrtnarji, poljski delavci, rudarji, kovači, ključavničarji, mehaniki, mizarji, kolarji, bičarji, usnarji, čevljarji, vrvarji, peki, zidarji, trg. pomočniki, pis. moči, šivilje, služkinje itd. V delo pa sprejme posredovalnica: 2 poljska pristava, večje število poljskih delavcev in delavk, mizarje, kolarje, tesarje, pletarje, čevljarje, služkinje itd.

Kranjska hranilnica v Ljubljani v slovenskih rokah. Kranjska hranilnica se je na zadnjem občnem zboru preuredila v slovenski zavod. Za predsednika je izvoljen veletrgovec gosp. Dragotin Hriber. Sprejeto je bilo toliko članov, da so imeli Slovenci večino in si izvolili svojega predsednika in svoje ravnateljstvo. Kaj pa je s Ptujsko šparkaso? Ta ima popolnoma enak statut. Ali bi ne mogli v Ptuj posnemati Kranjske hranilnice?

vili so kot napis le svoje spakedrano ime, prejšno nemško reklamo pa so popolnoma opustili ter je niso nadomestili s slovensko.

Marsikoga bi sicer napis v slovenskem jeziku spravil v zmoto, da bi šel k nemčurškemu trgovcu kupovat. Pa ravno te spakedranke v imenu ga bodo opominjale na človeka, katerega se naj izogne.

Ako greš po deželi ter si ogledaš obrtnike, gostilničarje in trgovce, najdeš med njimi še vedno največ nemčurjev, ki še vedno pričakujejo, da bo prišel rešitelj. Ljudstvo jih pozna ter se jih bode sčasom obranilo. Pa kako naj to stori, ko pa nima slovenskega trgovca ali obrtnika blizu, v mesto pa je predaleč. Hočeš ali nočeš, moraš iti k nemčurju kupovat.

Slovenci na deželi si žele slovenskih obrtnikov, solidnih in vljudnih trgovcev, ker hoče pijavke odstraniti, jih iztrebiti. Ima še spomin na to, kako so jih v vojnem času odirali in s surovimi psokami odganjali. Sedaj bi jim slovenski kmet to rad povrnil!

Za to je klic na slovenske trgovce in obrtnike v mestih, posebno na mlajše: „Pridite na deželo, med nas kmečko ljudstvo,“ čimprej uslišati!

Vsem mlajšim trgovcem in obrtnikom dajemo to v vednost. Pojdite kot stebri med slovensko ljudstvo, nastanite se med njimi. Vaš obstanek Vam je zagotovljen.

Zborovanje zaupnikov JDS
 v nedeljo, dne 6. julija 1919 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani.

(Konec.)

„Kmečki svet“ in kmečko tajništvo JDS.

Za posvetovanje in odločanje v stanovskih in strokovnih kmečkih vprašanjih se osnutje v okrilju JDS in v pomoč načelstvu stranke agrarno-strokovna organizacija pod naslovom: „Kmečki svet“. To se sestavlja tako, da voli vanjo vsaka okrajna organizacija po enega posestnika, izvrševalni odbor izmed članstva JDS toliko kmetijskih strokovnjakov, kolikor je to potrebno. „Kmečko tajništvo JDS“ naj tvori posredovalnico med kmetiskim članstvom in vodstvom stranke, vodi naj ga poseben kmetijski strokovnjak pod nadzorstvom „Kmečkega sveta“.

Gosp. dr. Lavrenčič predlaga k poročevalčevemu predlogu nekatere spremembe ki merijo na to, da bi se kmečki stan kolikor mogoče osamosvojil pod protektor. stranke; tudi predlaga naj se ne rabi beseda kmečka „zbornica“, ampak kmečki „svet“. V tozadevno debato so posegli razni drugi govorniki (dr. Dimnik, Oblak, Tavzes, Osterman). Zlasti se je izrekel proti vsaki cepitvi stranke bivši župan v Kranjski gori, gosp. Peterman, ki je v priprostitih, a jedernatih besedah poudarjal, da je potrebna sloga, kajti „kjer se dva tepeta, tretji kloboke pobira“. 26 let so vodili politiko in kmeta za nos Šustercijanci; kam nas je to privedlo, vidimo vsi. Prišel je do prepričanja, da je treba sedaj kreniti drugo pot, ki vodi v demokratsko stranko, v kateri so združeni vsi stanovi. Prosi torej, da se glasuje za predlog poslanca g. Ribnikarja. Besedam priprostega pa razumnega moža je sledilo nepopisno navdušenje in zborovalci so sprejeli predlagane premembe statuta, potem ko je tudi g. poslanec Ribnikar pristal na to, da se rabi namesto besede „zbornica“ „svet“.

Nato se prečita poročilo o volitvah.

K zadnji točki slučajnosti se oglasi med drugimi tudi neka gospodična z dežele, ki se pritožuje nad postopanjem duhovnikov, ki se skušajo na umazan način maščevati nad vsemi, ki ne trobijo v njihov rog. Prosi, da bi gospodje poslanci kaj ukrenili v obrambo takih žrtev.

Lepo uspeli shod se zaključil ob 17. uri 10 minut.

Sledeče resolucije so se sprejele:
 Resolucije predlagane in sprejete na zboru zaupnikov JDS.
 Resolucija radi valute.

gruje, da živimo v Jugoslaviji, zatrjuje, da je ta še najboljše. Pripovedoval je tudi, kako so gospodarili madjarski boljševiki na Slovaškem. Češke uradnike in učitelje so strahovito trpinčili, naravnost križali.

Napisi v Ptuj lezejo počasi na dan. Kaže se pa gospodarjev upornost ali pa zabitost. Tu ne velja izgovor, da je firma tako ali tako protokolirana. Protokolacija se lahko vendar spremeni, saj toliko denarja so že mendar znadrli z nas konzumentov. Tudi Pirihova Lederfabrik in mestni Bad še malo izzivata. Upam, da mi ne bo treba več dregati, ker Jugoslovani smo sedaj vsi in moramo živeti drug poleg drugega, če ne v lepem, bo pa šlo v hudem. — Op. uređ. Pustimo jim to veselje, poznali jih bomo po njih perju.

Tvrđka M. Leposcha v Ptuj nam poroča, da je pritožba glede prenizkega plačevanje uslužbencev neopravičena. Dotični uslužbenec dobi res majhno plačo, toda tvrđka ga je le na izrečno očetovo prošnjo še obdržala v službi, dasiravno za njega ni mesta. Uslužbenec sam nam to potrjuje in pravi, da mora biti zadovoljen vsaj s to službico, ker druge ni mogoče dobiti.

Računski sklep ptujskega okrajnega zastopa za leto 1918 je vsakemu davkoplačevalcu v 14-dnevni dobi na vpogled razpoložen.

Petrolej in tobak prodajajo nekateri trgovci našega okraja, zlasti ob prejšnji hrvaški meji, kakor slišimo pritožbe našega ljudstva, za oderuške cene čez mejo, med tem ko domače prebivalstvo teh stvari ne dobi. Opozarjamo dotičnike, katerih imena so nam znana, da bomo prihodnjič prišli z imeni na dan in jih ovadili državnemu pravništvu, če se bode to ponavljalo. Čudno se nam dozdeva, da ne uvidijo ti trgovci, da škodujejo s tem ravnanjem celemu trgovskemu stanu in še povečujejo ogorčenost, ki je že itak med ljudstvom.

Dostavljanje pošte po deželi postaja v nekaterih krajih vedno slabše in množijo se pritožbe, da ostanejo ležati vsi dopisi pri poštne uradu ali poštni nabiralnici tudi v takih krajih, kjer so nastavljeni in plačani raznašalci. Opozarjamo poštno vodje, da posvetijo dostavljanju pošte strankam večjo pozornost in skrbijo za to, da ne ostanejo dopisi ležati cele tedne na poštne uradu, ker bi bili drugače primorani te pritožbe poslati na pristojno mesto.

Iz Obreža. K znanjim dopisom iz našega kraja bi še imel dostaviti sledeče; Odvodne grabe, ki zbirajo in odvajajo vodo čez polje proti Dravi že niso bile iztrebljene in očiščene mnogo let. Vsled tega zaostaja ob deževju iz bregov prihrumela voda in poplavlja, kar bi se ne zgodilo, če bi bile očiščene odvodne grabe. To čutijo posebno posestniki iz zgornjega konca. Pozivljamo županstvo in naš okrajni zastop, da ukaže obmejnim posestnikom, te grabe očistiti kakor se je to zgodilo prej in s tem bo preprečeno poplavljanje in zginilo blato iz cest in klancev. Temeljitega očiščenja sta potrebna tudi oba potoka Libonja in Bobot.

Železniška nesreča. Na Pragerskem je povozila lokomotiva te dni železničarja Javornika, vrlega mladeniča zavednega Slovenca. N. p. v miru.

Nesreča. V Mariboru na kolodvoru je ponesrečil železničar Zafošnik. Lokomotiva mu je strla nogo.

Kaj čaka vlada, da še ni odstavila vseh nemčurskih občinskih predstojnikov. Mnogo je že odstavljenih, pa v občini G. Pristava, kjer kraljuje Merkuš, zoper katerega je vsa občina, še danes ni rešitve. Zato pa so tudi ceste tako slabe, da se po njih ne more voziti.

Vinogradi. Vsled naliva je peronospora že napadla grozdje, nekateri trsi so postali rumeni in se začeli pri vršiču sušiti. Vedni dež je zabranil, da še vinogradniki nismo mogli drugič škropiti, radi česar se bolezen na vinogradih vedno bolj širi. Ako ne bo nastalo toplo in lepo vreme, bo zrasla hujša kislica, ko lansko leto, če bo sploh grozdje dozorelo. Na Kranjskem ima vinarski nadzornik Skalcky

podučna predavanja. Tudi za štajerske vinorodne kraje je treba vinorejcem poduka. Osnovati je tudi kmetijske podružnice, kjer še niso ustanovljene.

Dirka. (Zakasnelo.) V Ljutomeru se je vršila dirka pri krasnem vremenu in navdušenju mnogobrojnega občinstva. Rekord so se v splošnem dosegli lepi, boljsega bi pričakoval v pinimi dirki. Triletni so dosegli 1:52½, v pinimi dirki 1:57; obratni so uspehi v dvovprežni vožnji, kjer so triletni z 2:39 zaostali za staršimi z 2:6. V galopu je rekord 9½. V splošnem se je videlo pomanjkanje treninga, sicer bi bila pač Ljubljanca zmagovalka, zlasti se je pa to videlo po dvovprežni vožnji, kjer so starejši že pač večkrat bili v paru. Uspeh je z ozirom na dejstvo, da je glavna zabava dirkačev plug in gnojni voz, izboren. Kakor smo bili zadovoljni z uspehom, tako se mora karati slovenska netočnost in neorganiziranost. Stvar postaja dolgočasna za lajika — zvečina je bila taka — če se vleče za dve uri dalj nego je potrebno. Disciplinamora biti pri gledalcih in tekmovalcih. Travniki pa ni najbolj pripraven temu. Pogrešali pa smo tujci še bolj organizacije pri jedi. Pošiljalose je človeka iz krčme v krčmo z zagotovitvijo, tam je pripravljeno. Seve ni bilo nič pripravljeno in radi tega ne, „ker gospa ne bodo delali.“ V tem obziru se lahko za drugo leto opozori, da si prinese vsaki obiskovalec, katerih bo, kakor upam, gotovo še več, svojo culico seboj, kakor na Ptujsko goro.

Orešje pri Ptuj. Pri posestniku Petrinčiču je povrgla krava naenkrat 3 teleta in sicer 2 telički in 1 bikeca, ki so jako lepi, močni in enake barve.

Iz Pragerskega. Albina Bezjaka, obratovodja v opekarni Steinklauber na Pragerskem dolži nekdo, češ da postopa grdo z delavci, jih psuje z najgršimi priimki, ter jih celo pretepa. Nadalje se pritožuje nad neenakimi zaslužki, češ da nekateri delavci zaslužijo pri akordnem delu veliko več, ko drugi, ki nimajo akordnega dela, ki pa delajo ravno toliko časa. Kar se tiče postopanja Albina Bezjaka napram delavstvu, ki je zaposleno v tovarno, sem dognal, da so vsi ti očitki naravnost izmišljeni. Vsi štirje delavci, oziroma delavke tovarne, katere sem označil v sporazumu z delavci samimi kot njihove zastopnike, da mi sporoče krivice, ki bi se jim dogodile, so soglasni izjavili, da je zgornja trditev glede Bezjaka zlagana in da on z vsemi delavci v tovarni lepo postopa. Kar se tiče ureditve zaslužkov delavstva, je že dalje časa akcija v teku, ki naj prinese delavcem zboljšanje njihovega položaja in, kolikor bode le mogoče, odpravi neenakost zaslužka. Z odličnim spoštovanjem Dr. Josip Pučnik, odvetnik v Slov. Bistrici, kot nadzornik in sekvester opekarni Steinklauber na Pragerskem. (Ker nočemo delati nikomur krivice, priobčimo tudi to. op. ur.)

Iz Dravskega polja. Med našim učiteljstvom opravičeno precej vre, ker so se oddale vse službe po mestih in trgih pod roko in je bila onemogočena edina pravilna pot kompetence, osled česar so prišle tuintam moči pod varno streho, ki bi tega ne zaslužile. Med take spada tudi nek učitelj iz dravskega polja, kateri se je ogibal do najnovejšega časa dosledno stanovskih zborovanj in tovariške družbe, ki je bil naročen na zloglasno mariboržansko in ptujsko „giftno kroto“, ki je sejal prepir med učiteljstvom in ljudstvom na prejšnjem in sedanjem mestu, mož, ki udriha danes po liberalcih, jutri grmi nad klerikalci, ki je zdaj ultra Slovenec, zdaj zopet „dajčfrajdlich“, kak pač veter piše. In tak človek se hvali, da mu je zasigurano lepo učiteljsko mesto na Bregu pri Ptuj, za koje bi se oglasilo gotovo več zaslužnih družinskih očetov! Pravica, ali si res popolnoma slepa?

Iz Št. Janža na Dr. p. Sprejmite g. urednik tudi iz našega kraja par vrstic in ne mislite, da smo čisto zaspani. Res je bilo med nami precej nemškutarskega, novi naši zedinjeni Jugoslaviji nasprotnega duha, pa smo se pd malem dobro poboljšali, deloma

vsled truda naših domačih gospodov, deloma vsled tako potrebnih shodov. Takšnega je priredil tukaj g. dr. Senčar potem g. posl. Visenjak in na binkoštni pondeljek g. Šušenjak iz Maribora. Naznanjen je bil sicer slednjič bolj gospodarski shod, pa spreobrnil se je v političnega. V obeh preje imenovanih smo predsednika volili, pri tem pa je prevzel to častno mesto na lastno pest g. učitel N., ki si ni upal udeležiti se po poslancu Brenčiču prirejenega shoda v zadevi majnišae deklaracije, ker se je menda vstrašil vladnega zastopnika, ne onega prirejenega po g. dr. Senčarju, ker se mu je zdel menda preliberalen. Tudi g. nadrevizor ni povse ugajal, ker smo nekateri poslušalci slišali njegov govor že na drugih shodih in ker je premalo povdarjal naše kmetske koristi. Trdil je pač, da morajo biti naši pridelki mnogo cenejši, ni pa naglašal nič, da dobi tudi blago, ki ga mi rabimo, primeroma nižjo ceno. Kipfelci in pečenke niso za nas; mi rabimo marveč ceneno železo, sol, blago za obleko itd. Za strojno zadrugo ni bilo, žal, mnogo zanimanja, a izvolil se je vendar tozadevni odbor. Omeniti je še treba, da je poslal tudi naš občinski odbor oster ugovor zoper nenasitno grabežljivost kletih naših sovražnikov Lahov in Nemcev v Ljubljano.

Pesja steklina. V soboto 19. t. m. smo imeli v mestu neprijetni položaj radi steklega psa trg. Šušteriča iz sv. Vida. Ogrizel je v mestu le par psov a na Bregu vpo-kojenega Val. Ajdnika, ki se je sprehajal ob Studenčnici pri Koroščevem mlinu. Kolikor se je že poizvedelo, je ta stekli pes že začel v petek popoldan druge pse grizti in je isto večer zginil. Njegov lastnik je bil vendar opozorjen, a se ni nič brigal za to. Bo imel pač tudi posledice trpeti. Radi njega so se morali vsi sumljivi psi pokončati, med katerimi so bili gotovo dobri čuvaji. Kakor hitro bi se bil pes, ko je že ogrizel druge, uničil, bi ne bilo vsega gorja, ki lahko nastane. Zlasti še se lahko pripetijo nedogledne nesreče, če so se prikvili kateri ogrizeni psi. Vsakdo naj si dobro premisli, zlasti taki, ki imajo otroke, kaj se vse lahko zgodi in če le kolikaj sumijo, da je bil njihov pes v dotiki s tem steklom, naj ga raje dajo prej ko slej uničiti. Nečesa se namreč ne sme pozabiti, to je, da bolezen izbruhna z znaki, da nastane grizljivost, še-le po tednih. Dotlej lahko zgleda žival kakor popolnoma zdrava.

Kakó je sedaj na Dunaju. Pred kratkim so me nujne privatne zadeve dovedle v Gradcu. V kavarni sedeč sem prebiral razne nemške časnike. Dolgo jih že nisem imel v rokah, ker jim je z ozirom na sedanje razmere pot v Jugoslavijo zabranjena. Marsikaj sem izvedel o razmerah v sosednih državah, a med drugimi me je zanimal kratki članek, ki sem ga zasledil v časniku „Neues Wiener Journal“. Ta list piše, da je bil neki Anglež, ki je že prej večkrat obiskal Dunaj, tudi pred kratkim zopet enkrat v tem mestu. Vtise, ki si jih je pridobil o Dunaju, opisuje Anglež tako-le: „Kar je vzbudilo posebno mojo pozornost, ko sem korakal po dunajskih cestah, je to, da ljudje v obče zelo slabo izgledajo ali kakor pravimo, da tiče v slabi koži. Ne morem reči, da bi videl mnogo oseb, ki bi bile zdrave barve. Vse drugačne ljudi srečevaš n. pr. v Parizu. Dunajski otroci so bleedi, skoraj prozorni in preslabi, da bi se igrali. Vsi okraji Dunaja nosijo enak znak lakote. Bogato in siromaško strada. Pomanjkanje je povsod pustilo svoje sledove. Obiskal sem tri šole, in kar sem tukaj videl, me je navdalo z veliko žalostjo. Polovica otrok ne more v šolo; bolni so ali pa so bolne njih matere ali pa nimajo kaj obleči. Otroci, ki sede v šoli, so slabi, apatični (brežčutni) in komaj da sledijo pouka. — Španska bolezen je zahtevala neizmerno mnogo žrtev, ker se ji ljudje radi slabe prehranitve niso mogli z uspehom upirati. Komisije za preskrbo živil si sicer na vso moč prizadevajo spraviti živila na Dunaj, toda kaj premorejo te napram tolikim lačnim želodcem! Prej tako živahni in glasni Dunaj je postal izredno miren in tih. Dunaj je postalo mesto molka ali molčečnosti.“ Ne do-

stavljam tem besedam družegu nego to : Razmišljajmo nekoliko o dunajskih razmerah, primerjajmo jih z našimi, morda se naseli v naša srca vsaj nekoliko več zadovoljnosti. Vse res ne gre tako gladko kakor bi bilo želeti, toda vsaj stradati nam ni treba.

O Jugoslavija! Ti nisi zadnja med državami!
A. K.

Cirkovce na Dr. p. Tudi mi smo slavili rojstni dan našega kralja Petra I. in so plapolale narodne zastave celi dan iz oken vseh javnih poslopij in zastopov. Tem bolj je vzbudilo občeno pozornost, da je le orožniška postaja bila brez vsake zastave in znamenja, ter imela zaprta vsa svoja okna. Temu se mi ne čudimo, ker poznamo dobro mišljenje našega stražmojstra, kateri še vedno pričakuje spremembe v naši državi. Tega duha se narsrka v družbi Staraschinov, kojih hčerka „Pepy“ si dovoljuje prepevati s spremstvom kitare pri odprtem oknu : „Es braust ein Ruf“, katera pesem je danes gotovo protidržavna. Oblast, kje si? Priče smo na razpolago in hočemo imeti enkrat konec tega. Vaščani nismo željni po 22. uri niti slovenskega petja, še manj pa nemčurskega.

Politične vesti.

Finančni pogoji za Avstrijo. LDU Haag, Nieuwe Bureau poroča iz Londona: „Daily Telegraph“ je prejel od svojega posebnega poročevalca iz Pariza podrobnosti o finančnih pogojih, ki so bili naloženi Avstriji. V splošnem se vjemajo s pogoji za Nemčijo, vendar se posameznosti bistveno razlikujejo. Člen 3. pravi, da se sestavi posebna podrejena komisija za odškodnine. Člen 5. govori o vrstah plačevanja in o rokih. Člen 6. trdi, da mora dati Avstrija gospodarske vire na razpolago aliiranim in asociiranim silam. Člen 8. določa, da se mora oddati vse blago, kii so ga avstrijske čete prinesle seboj iz tujih držav, ali ki se je našlo na avstrijskem ozemlju, ne da bi se njih vrednost odtegnila. Člen 10. zavezuje Avstrijo, da poda aliiranim silam vse informacije, da se dožene škoda. Člen 11 zahteva, da mora Avstrija izdati vse zakonodajne odredbe, ki jih je treba komisiji za odškodnine. Od odškodnine bodo odšteti zneski, ki jih more Avstrija uveljaviti na podlagi obveznosti za gotova ozemlja, nadalje vrednost vodnih poti, železnic itd., kakor tudi vsote ki jih more Avstrija jemati v poštev od nekterih državnih in zasebnih imovin. — Tem določbam so dodane priloge. Prva priloga določuje značaj škod, ki jih ima Avstrija povrniti. Druga priloga omenja, kako je sestavljena komisija za odškodnine. Amerika, Anglija, Francija, Italija in Belgija bodo zastopane vsaka po svojem zastopniku, dočim bodo imele Grška, Poljska, Rumunska, Čeho-Slovaška in Srbija skupaj le enega zastopnika. V tretji prilogi se ugotavlja načelo odškodnin. Četrta priloga obravnava plačila, ki jih ima oddati Avstrija v naravi. Kot prva dobi Italija 4000 molznih krav, 1000 volov, 1000 telet in 50 bikov. Romunija dobi polovico tega in poleg tega še 1000 konj. Srbija dobi 1000 molznih krav, 500 volov, 100 telet, 25 bikov, 1000 konj in 1000 ovac. Ta priloga se bavi tudi z vprašanjem odnešenih premičnin. Peta priloga določa oddajo avstrijskih materijalij. Šesta priloga zahteva od Nemške Avstrije, da se odpove podmorskim in brzojavnim kablom, ki jih dobi Italija. Tudi pravice, ki jih ima Nemška Avstrija na podmorski kabel od Trsta do Krfa, dobi Italija.

Mirovni pogoji za Avstrijo. Splošne določbe. LDU. Lyon, 20. julija. (Brezlično.) V nedeljo dopoldne se je generalni tajnik mirovne konference Dutasta v spremstvu atašeja v ministrstvu za zunanje stvari, Arnava, pripeljal v Saint Germain in je izročil državnemu kancelarju dr. Rennerju dopolnilo k mirovni pogodbi z Nemško Avstrijo. Pogodbi je priloženo pismo predsednika mirovne konference Clemenceauja, kjer se dovoljuje nemško-avstrijski delegaciji desetdnevni rok za

predložitev njenih pripomb, in ki pravi, da mirovna pogodba vpošteva vse protipredloge, ki jih je nemško-avstrijska delegacija zaporedoma stavila v svojih notah. Izročitev mirovne pogodbe se je izvršila brez vsakršnih formalnosti. Med novimi klavzulami je omeniti določbo o mejah med Nemško Avstrijo in Madžarsko na eni, ter med Nemško Avstrijo in Čehoslovaško na drugi strani, določbo, ki je izpremenjena v toliko, da obsegajo meje Nemške Avstrije kolikor mogoče dosledno vse ozemlje, kjer stanuje nemški govoreče prebivalstvo. Pogodba ustanavlja mostišče na desnem bregu Donave južno od Bratislave. Razen tega predvideva tudi nekatere izpremembe v okolici Gmünda na Nižjem Avstrijken. Klavzule o modelitetah, kako naj pride ozemlje, ki ga je Nemška Avstrija morala odstopiti Italiji, v italijansko oblast, so izdelane zelo podrobno. Med vojaškimi klavzulami je najvažnejša ona, ki določa, da jakost nemško-avstrijske armade ne sme presegati 30.000 mož s častniki vred. V to število je vsteto tudi moštvo nadomestnih formacij. Novačenje je dovoljeno samo potom nabiranja prostovoljcev. Častnikov Nemška Avstrija ne bo smelo imeti drugačnih kot aktivne; njih število bo smelo znašati največ dvajsetino, število podčastnikov pa največ petnajstino celokupnegastaleža armade. — Giede obnove odškodnine je v pogodbi sprejeto načelo, da je Avstrija s svojimi zavezniki odgovorna za vsako izgubo in skodo, ki jo je katerakoli izmed zaveznih ali pridruženih držav, oziroma njih prebivalstvo trpela vsled vojne, katero mu je vsihla z svojim napadom Avstrija, oz. njeni zavezniki. Kategorije škode, za katero se od Nemške Avstrije zahteva povračilo in poprava, so popolnoma iste kakor v mirovni pogodbi z Nemčijo. Skupno svoto ki predstavlja povzročeno škodo, bo dognala komisija za obnovo o kateri govori mirovna pogodba z Nemčijo in kateri bo podrejen poseben odsek za izvršitev pogodbe z Nemško Avstrijo. Ta komisija bo obsegala po enega zastopnika ameriških Zedinjenih držav, Velike Britanije, Francije, in Italije, od katerih bo vsak imel po dva glasa. Razen omenjenih bo štela komisija še enega člana, ki ga bodo izvolile vzajemno Poljska, Romunija, Čehoslovaška in kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Komisija za obnovo in odškodnino bo najkasneje do 1. maja 1921 obvestila Nemško Avstrijo koliko znaša skupna vsota njenih vojnih obveznosti. Vse države, ki so se polastile bivšega avstrijskega ozemlja, oziroma ki so nastale iz razsula avstro-ogrske monarhije na njenem ozemlju, bodo morale prevzeti primeren del avstrijskega državnega dolga iz predvojnega časa; pravtako tudi Nemška Avstrija. Iste države, toda razen Nemške Avstrije, ne bodo imele nikakih obveznosti, ki bi izvirale iz vojnih dolgov bivše monarhije.

Društvene vesti.

Zlet Mariborske Sokolske župe v Ptuj. Po petletnem odmoru, po zadnjem župnem zletu v Rušah na Vidov dan leta 1914 oživel je zopet v Sokolskih društvih Mariborske župe smotreno sokolsko delo. Da pregledamo svoje vrste, vrši se v nedeljo 7. septembra t. l. v Ptujju župni zlet. Vse predpriprave je prevzel Ptujski Sokol. Delo je porazdeljeno na posamezne osebe; posluje že tehnični, reklamni, sprejemni, prehranjevalni in veselčni odsek. Podravske Sokoli se snidejo z bratskimi društvi na zgodovinskih ptujskih tleh. Prepričani smo, da bo prireditev nad vse impozantna. Sosedni Varaždinci so že obljubili svoje sodelovanje. Isto pričakujemo tudi od vseh drugih Srbskih in Hrvatskih sokolskih društev. Pokazati hočemo, da dviga tudi Sokol ob severni meji mogočna svoja krila.

Vsem kraj. organizacijam JDS v mariborskem okrožju. V smislu sklepa shoda zaupnikov v Ljubljani, se otvori v Mariboru posebna kmečka pisarna, kjer bo dajal poseben kmečki strokovnjak brezplačna pojasnila o vseh

kmečkih zadevah JDS. Tajniška pisarna dajé pojasnila o vseh organizatoričnih in političnih vprašanjih. Istotam se otvori tudi informacijska pisarna, kjer dobijo vsi člani brezplačne pravne nasvete v vseh zadevah, nasvete v šolskih, stanovanjskih, službenih zadevah itd. Pisarna začne poslovati takoj po ustanovitvi okrožne organizacije v Mariboru na shodu zaupnikov celega okrožja začetkom avgusta. Zaupnike, ki jih bodo posamezne kraj. org. tekom julija izvolile, je treba prijaviti strankinemu načelstvu v Ljubljani, in poslancu Voglarju v Maribor, ki bo vse prijavljene zaupnike sklical začetkom avgusta v Maribor. Do takrat se dajejo vsa potrebna pojasnila članom pismeno.

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Ptujskem listu“, ker je zelo razširjen in ga vsakdo rad čita.

Trgovci, gostilničarji in obrtniki! Pošljite nam inseratna naznanila. Sprejeti bomo mogli le omejeno število anons. Kdor torej prej pride, bo prej mlel.

Vabilo na naročbo.

Kdor želi, da se mu redno pošilja „Ptujski list“, naj prijavi svoj naslov upravništvu v Ptuj, Slovenski trg (stari rotovž) štev. 3, pritličje levo.

„Ptujski List“ povečan.

Od danes naprej bo izhajal „Ptujski List“ redno na šestih straneh. V posamezni prodaji stane zato številka 40 vinarjev.

Naročba.

! Komur smo dozdaj pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika. **!**

Zatekel se je lovski pes, lisast in črne barve. Lastnik naj se zglati pri nočnem čuvaju tab. Strnišču, bar. 38.



Preklic!

Podpisani preklicujem inkriminovane besede izrečene na rovaš **Martin Milošič**, ter se mu zahvaljujem za odstop od kazenskega postopanja.

Ptuj, dne 13. julija 1919.
Franc Lah.



SENO se kupi, kje pove uprava tega lista.



Zahtevajte „Ptujski list“